

**Závery Rady z 26. novembra 2012 o vzdelávaní a odbornej príprave v rámci stratégie Európa 2020
– príspevok vzdelávania a odbornej prípravy k oživeniu hospodárstva, rastu a zamestnanosti**

(2012/C 393/02)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

kľúčové oblasti, ktorých význam sa zdôraznil počas európskeho semestra 2012;

VZHLADOM NA:

články 165 a 166 Zmluvy o fungovaní Európskej únie;

stratégiu Európa 2020, a najmä na ročný prieskum rastu na rok 2012 a odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2012;

závery Rady z 12. mája 2009, ktorými sa vytvára strategický rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave („ET 2020“) ⁽¹⁾, ktorého prvoradým cieľom je podpora ďalšieho rozvoja systémov vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch, ktoré majú zabezpečiť osobné, spoločenské a profesijné naplnenie všetkých občanov, ako aj udržateľnú hospodársku prosperitu a zamestnateľnosť a súčasne presadzovať demokratické hodnoty, sociálnu súdržnosť, aktívne občianstvo a medzikultúrny dialóg;

závery Rady zo 14. februára 2011 o úlohe vzdelávania a odbornej prípravy vo vykonávaní stratégie Európa 2020 ⁽²⁾.

SO ZRETEĽOM NA:

spoločnú správu Rady a Komisie z februára 2012 o vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave ⁽³⁾, v ktorej sa uvádzajú kroky na posilnenie riadenia „ET 2020“, a na mobilizáciu procesu „ET 2020“ na podporu cieľov stratégie Európa 2020 v oblasti rastu a zamestnanosti.

A VZHLADOM NA:

1. diskusiu o vzdelávaní a stratégiu Európa 2020, ktorá sa uskutočnila počas neformálneho zasadnutia ministrov školstva 4. až 5. októbra 2012 v Nikózii;
2. pilotné partnerské preskúmanie reakcií v oblasti politiky vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sa konalo 17. septembra 2012 a ktoré sa zameralo na vysokoškolské vzdelávanie a odborné vzdelávanie a prípravu ako dve

3. verejnú diskusiu o otázkach v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré vznikli v priebehu európskeho semestra 2012, ktorá sa konala počas Európskeho fóra pre vzdelávanie, odbornú prípravu a mládež konaného 18. a 19. októbra 2012;

4. úsilie o zlepšenie empirických dôkazov a analytických kapacít prostredníctvom monitora vzdelávania a odbornej prípravy;

5. spoločné tematické preskúmanie usporiadané Výborom pre vzdelávanie a Výborom pre zamestnanosť 18. apríla 2012.

VÍTA:

kľúčovú úlohu, ktorú vzdelávanie a odborná príprava zohrávajú v stratégii Európa 2020, pričom zdôrazňuje právomoc členských štátov vypracovať a zaviesť reformy v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

POZNAMENÁVA, ŽE:

1. v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy sa odporúčania pre jednotlivé krajiny, ktoré Rada vydala 10. júla 2012, osobitne zameriavajú na podporu prístupu ku kvalitnému predškolskému a školskému vzdelávaniu, na znižovanie počtu osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou, uľahčenie prechodu mladých ľudí zo vzdelávania a odbornej prípravy na trh práce, na zlepšovanie výsledkov vzdelávania a účelnosti zručností vzhľadom na potreby trhu práce, posilňovanie odborného vzdelávania a prípravy so zameraním na odbornú a učňovskú prípravu založenú na práci, modernizáciu vysokoškolského vzdelávania s dôrazom na znižovanie miery predčasného ukončenia štúdia a na zlepšovanie prístupu znevýhodnených skupín k vzdelávaniu;
2. pokrok, ktorý sa v období rokov 2010 a 2011 dosiahol, pokiaľ ide o hlavný cieľ EÚ týkajúci sa získania terciárneho alebo rovnocenného vzdelania a predčasného ukončenia školskej dochádzky, je síce povzbudzujúci, ale nerovnomerný, a že na to, aby sa tento cieľ podarilo dosiahnuť do roku 2020, je nevyhnutné vynaložiť ďalšie úsilie, a to so zreteľom na skutočnosť, že presadenie reforiem v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy si často vyžaduje dlhší čas.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 70, 4.3.2011, s. 1.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 70, 8.3.2012, s. 9.

SÚHLASÍ S TÝM, ŽE:

1. aj v časoch nedostatku finančných prostriedkov sú účinné a primerané investície do oblastí podporujúcich rast, akou je vzdelávanie a odborná príprava, kľúčovým prvkom hospodárskeho rozvoja a konkurencieschopnosti, ktoré sú zasa veľmi dôležité pre vytváranie pracovných miest;
2. účinné investície do vzdelávania a odbornej prípravy môžu byť ešte dôležitejšie v obdobiach hospodárskych problémov a v čase vysokej nezamestnanosti mládeže. Po skončení krízy môže zvýšený počet kvalitných absolventov vysokoškolského štúdia a odborného vzdelávania a prípravy výrazne podporiť vyhliadky na rast a inováciu a pomôcť odvracať budúce krízy;
3. úrovne kompetencií a zručností mladých ľudí aj dospelých sa v mnohých oblastiach musia neustále a dôkladne prispôbovať meniacim sa potrebám hospodárstva a pracovného trhu. Zamestnateľnosť ľudí by sa preto mala podporovať tak v systémoch vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj na pracoviskách, a to ako spoločná zodpovednosť verejného a súkromného sektora v kontexte celoživotného vzdelávania;
4. na to, aby sa dosiahli ciele stratégie Európa 2020, je veľmi dôležité viesť európskych občanov k tomu, aby sa motivovali a samostatne vzdelávali a boli schopní dlho prispievať k podpore udržateľného hospodárskeho rastu a sociálnej súdržnosti;
5. systémy vzdelávania a odbornej prípravy by sa mali usilovať uľahčiť prechod z procesu vzdelávania do pracovného procesu, nájsť správnu rovnováhu medzi teóriou a praxou a v prípade potreby posilniť prepojenia medzi oblasťou vzdelávania a odbornej prípravy a trhom práce. V učení by sa mali lepšie odrážať nové skutočnosti a mali by sa doň prípadne začleniť prvky praktickej odbornej prípravy, ktoré môžu prispieť k zlepšeniu zamestnateľnosti študentov a iných vzdelávajúcich sa osôb;
6. odvetvie vzdelávania a odbornej prípravy, a to aj na úrovni ministrov, by malo zohrávať významnejšiu úlohu pri vymedzovaní spoločných prístupov a cieľov súvisiacich so vzdelávaním a odbornou prípravou, ako aj pri vykonávaní aspektov vzdelávania a odbornej prípravy v rámci európskeho semestra stratégie Európa 2020, a to:

- a) organizovaním diskusií v Rade o otázkach súvisiacich s európskym semestrom;
- b) podporou spolupráce medzi Výborom pre vzdelávanie a Výborom pre zamestnanosť, ako aj inými príslušnými výbormi.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY:

1. v súlade s vnútroštátnymi a regionálnymi prioritami a potrebami vypracovali a vykonávali reformy, ktorých cieľom je riešiť výzvy v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, na ktoré sa zameriavajú odporúčania pre jednotlivé krajiny;
2. účinné investície nasmerovali do vzdelávania a odbornej prípravy ako súčasť širšej stratégie na oživenie hospodárstva, rastu a zamestnanosti, a to aj prostredníctvom programov EÚ a európskych štrukturálnych fondov;
3. spolu s príslušnými zainteresovanými stranami vyvíjali úsilie o zlepšenie prijímania zamestnancov, profesijného rozvoja a celkového postavenia učiteľov, ich škôliteľov a vedenia škôl, aby sa zvýšila kvalita výučby a vzdelávacieho prostredia, ako aj atraktivnosť týchto povolání;
4. do programov vzdelávania a odbornej prípravy, predovšetkým v oblasti odborného vzdelávania a prípravy (OVP), začleňovali viac praktických prvkov, a to aj prostredníctvom stáží a učňovskej prípravy, vytvorili štruktúry spolupráce medzi inštitúciami OVP, podnikmi, sociálnymi partnermi a miestnymi a regionálnymi orgánmi a zvýšili atraktivnosť odvetvia OVP, a to aj rozšírením škály možností v rámci OVP a poskytnutím rozsiahlejšieho poradenstva počas nižšieho stredného vzdelania;
5. v kontexte národných kvalifikačných rámcov podporovali pružné prepojenia medzi OVP a vysokoškolským vzdelávaním;
6. rozšírili účasť na vysokoškolskom vzdelávaní a OVP, napríklad prostredníctvom cielených opatrení pre skupiny s nedostatočným zastúpením, zavedením flexibilných vzdelávacích metód a vytvorením vysokoškolského vzdelávania orientovaného na profesiu alebo OVP, ktoré by dopĺňalo univerzitné vzdelávanie, kde takéto vzdelávanie ešte neexistuje;

7. študentom poskytovali lepšie zameranú podporu a poradenstvo s cieľom pomôcť im získať vysokoškolský titul v plánovanom čase;
8. prepojili priority v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy stanovené v stratégii Európa 2020 a v rámci „ET 2020“ s výdavkami z európskych štrukturálnych fondov v rámci súčasného a budúceho viacročného finančného rámca.

VYZÝVA KOMISIU, ABY:

1. zhodnotila nedávne pilotné partnerské preskúmanie a na jeho základe predložila návrhy na diskusiu o možných budúcich činnostiach v oblasti partnerského učenia a partnerských preskúmaniach súvisiacich s cieľmi stratégie Európa 2020;
2. predložila Rade návrh pracovného programu „ET 2020“ s cieľom zabezpečiť vykonávanie činností v prioritných oblastiach pre druhý pracovný cyklus „ET 2020“ v období rokov 2012 – 2014, ako aj odporúčaní pre jednotlivé

krajiny, ak je to vhodné. V pracovnom programe by sa pre každú prioritnú oblasť mali spresniť plánované činnosti, časový harmonogram a účasť pracovnej skupiny pre otvorenú metódu koordinácie.

VYZÝVA ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY:

1. zabezpečili – bez toho, aby tým boli dotknuté rokovania o viacročnom finančnom rámci –, aby sa potreba reforiem vyzdvihnutá v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny zohľadnila pri výbere investičných priorít a pri intervenciách naplánovaných v rámci budúceho spoločného strategického rámca európskych štrukturálnych fondov;
2. lepšie koordinovali prácu siete Eurydice a iných príslušných sietí, ako napríklad referenčnej siete Cedefop, s cieľom analyzovať systémy vzdelávania a odbornej prípravy členských štátov a reformy vykonávané v rámci realizácie stratégie Európa 2020.